

24.03.2015

Sotep/18

Päätettävä tässä kokouksessa

§ 116

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle SKP:n ja Helsinki-listojen valtuustoryhmän vanhuspalveluohjelman sisältöön ja käsittelyyn liittyvästä ryhmäaloitteesta

HEL 2014-014948 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

"Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi kokouksessaan 10.3.2015 ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista säädetyn lain 980/2012, niin sanotun vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisen suunnitelman. Suunnitelma vuosille 2015 - 2016 koostuu kaupungin strategiaohjelmasta 2013 - 2016, Stadin ikäohjelma –nimisestä toimeenpanosuunnitelmasta, ikääntyneille tarkoitettujen Helsingin sosiaali- ja terveyspalveluiden kuvauksesta sekä Helsingin tietokeskuksen tuottamista ikääntyneitä väestöä koskevista tilastotiedoista. Sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että suunnitelma viedään vanhuspalvelulain 5 §:n mukaisesti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi osana kaupungin strategista suunnittelua. Lisäksi sosiaali- ja terveyslautakunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus pyytäisi hallintokunnilta selvitystä ohjelman toteuttamisen vaatimista resursseista ennen, kuin se esitetään valtuustolle.

Helsingissä lain mukaista suunnitelmaa toteutetaan monihallintokuntaisesti sosiaali- ja terveystoiminnan koordinoimana ja osana kaupungin strategiaohjelmaa käyttämällä toimeenpanosuunnitelmana tätä niin sanottua Stadin ikäohjelmaa. Kaupunginvaltuuston 24.4.2013 hyväksymä Helsingin kaupungin strategiaohjelma sisältää useita eri hallintokuntia sitovia ikääntyneisiin liittyviä tavoitteita, joissa on huomioitu Helsingin ikääntyneen väestön palvelutarpeet sekä toimintakyvyn ja osallisuuden edistäminen. Kukin hallintokunta toteuttaa näitä tavoitteita ja toimenpiteitä omassa toiminnassaan. Hallintokuntien tulee myös arvioida päätöksensä vaikutukset kuntalaisten terveyteen ja hyvinvointiin päätösesitysten valmistelussa. Helsingissä on käytössä kaupunginjohtajiston johtajistokäsittelyssä hyväksymä toimintatapa ”Nopea terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi päätösesitysten valmistelussa” (12.3.2008 § 24, päivitetty 2.4.2014 § 34).

Stadin ikäohjelmaa on valmisteltu laajapohjaisessa verkostossa, jossa on ollut kattavasti osallistujia eri virastoista ja liikelaitoksista, järjestöistä, vanhusneuvostosta ja palvelukeskusten asiakasneuvostoista. Asukastilaisuuksissa koottiin mielipiteitä siitä, mikä Stadin ikäohjelmassa on ikääntyneille tärkeintä. Asukastilaisuuksien teemat noudattivat hyvän ikääntymisen turvaamista ja palvelujen parantamista koskevan laatusuosituksen teemoja. Lisäksi terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen teema on kulkenut mukana ohjelman valmistelussa. Verkoston työskentelyssä on huomioitu myös heikoimmassa asemassa olevat ikääntyneet.

Verkoston tapaamisissa ja asukastilaisuuksissa tunnistettiin selkeitä kokonaisuuksia, joihin keskittymällä voidaan lisätä helsinkiläisten ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä. Laaja-alaisen yhteistyön avulla on mahdollista edelleen syventää mukana olevien toimijoiden ymmärrystä ja etsiä yhdessä uudenlaisia keinoja ikääntyneiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi. Ikäohjelmassa kuvataan nämä yhteisesti sovitut toimenpidekokonaisuudet vuosille 2015-2016, niiden tavoitteet, vastuutahot ja muut osallistajat. Toimenpiteet toteutetaan voimassa olevan taloussuunnitelman ja talousarvion mukaisin käytettävissä olevin voimavaroin.

Ikäohjelman viittä toimenpidettä viedään eteenpäin yhteistyöverkostoissa, jotka organisoituvat, kun suunnitelma on käsitelty sosiaali- ja terveyslautakunnassa. Toimenpiteet toteutetaan vuosien 2015 - 2016 aikana. Ohjelman seurannassa vanhusneuvostolla on keskeinen rooli. Vanhusneuvostolle raportoidaan toimenpiteiden etenemisestä vuosittain. Helsinkiläiset ikääntyneet olivat merkittävässä roolissa tuottamassa tärkeitä teemoja asukastilaisuuksissa. He ovat mukana seuraamassa edistymistä myös maaliskuu-toukokuussa 2015 järjestettävissä asukastilaisuuksissa, joissa käsitellään laadittua Stadin ikäohjelmaa. Ohjelman toteutumisesta ja verkostojen toiminnasta kerrotaan aktiivisesti käyttäen eri tiedotuskanavia. Stadin ikäohjelmalle tehdään Internet-sivut kevään 2015 aikana.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Stadin ikäohjelmassa näkökulmana on koko ikääntynyt väestö. Lisäksi kiinnitetään huomiota erityisesti heikoimmassa asemassa oleviin iäkkäisiin henkilöihin. Ikääntynyt väestö kokonaisuudessaan on terveys- ja hyvinvointivaikutusten arvioinnin näkökulmasta erityisryhmä, vaikka ei olekaan ryhmänä yhtenäinen vaan hyvinkin moninainen. Ikääntyneet ovat osallistuneet ohjelman valmisteluun ja osallisuus näkyy myös ohjelman toteuttamisessa ja arvioinnissa.

24.03.2015

Sotep/18

Ikäohjelma kokoaa Helsingin kaupungin ja muut toimijat yhteen sovituissa toimenpidekokonaisuuksissa, jolloin niiden edistäminen on aiempaa koordinoitumpaa, tehokkaampaa ja asiakaslähtoisempää. Eri toimijat tuovat asiantuntemuksensa yhteisten teemojen kehittämiseen, ja monipuoliset palvelumahdollisuudet saadaan hyödynnettyä laajasti ja monipuolisesti terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi sekä tasa-arvon edistämiseksi.

Kaupunkitasoisen Stadin ikäohjelman toteuttaminen tukee väestön terveys- ja hyvinvointierojen kaventamisen tavoitetta."

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on pyytänyt sosiaali- ja terveyslautakunnalta lausuntoa 24.3.2015 mennessä alla olevasta SKP:n ja Helsinki-listojen valtuustoryhmän vanhuspalveluohjelman sisältöön ja käsittelyyn liittyvästä ryhmäaloitteesta:

"Vuonna 2013 voimaan tullut vanhuspalvelulaki velvoittaa kunnat tekemään suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Lain mukaan suunnitelma tulee laatia yhdessä vanhusneuvoston kanssa ja asukkaita kuullen. Suunnitelmassa tulee osoittaa myös tarvittavat voimavarat palvelujen järjestämiseen ja kehittämiseen.

Vanhuspalvelulain 5 pykälän mukaan suunnitelma tulee hyväksyä kunnanvaltuustossa ja tarkistaa valtuustokausittain. Helsingissä vanhustenpalvelujen tarpeet kasvavat väestön ikääntymisen myötä nopeasti. Yli 65-vuotiaita on noin 100 000 ja vuonna 2023 heitä

24.03.2015

ennustetaan olevan jo 120 000. Erityisen nopeasti kasvaa lähivuosina yli 75-vuotiaiden määrä.

Helsingillä ei ole ollut vuoden 2009 jälkeen vanhuspalveluohjelmaa. Vanhuspalveluja käsitellään valtuuston strategiaohjelmassa, mutta sitä ei ole valmisteltu vanhuspalvelulaissa tarkoitettuna suunnitelmana eikä se sisällä lain edellyttämiä konkreettisia toimia ja voimavaroja palvelujen kehittämiseksi. Sosiaali- ja terveystieteiden osastossa on valmisteilla Stadin ikäohjelma, jota ei kuitenkaan aiota tuoda valtuuston hyväksyttäväksi.

Suomen kommunistisen puolueen ja Helsinki-listojen valtuustoryhmä esittää, että kaupunginhallitus tuo valtuuston hyväksyttäväksi vanhuspalvelulain mukaisen suunnitelman ikääntyvän väestön hyvinvoinnin tukemisesta ja heidän tarvitsemiensa palvelujen järjestämisestä ja kehittämisestä. Suunnitelmassa tulee esittää tavoitteet, keinot ja voimavarat palvelujen lisäämiseksi ja parantamiseksi ikääntyvien helsinkiläisten tarpeita vastaavasti. Suunnitelma tulee valmistella yhdessä vanhusneuvoston kanssa ja mahdollisimman laajasti asukkaita ja henkilöstöä kuullen. Siinä voidaan käyttää hyväksi jo valmisteilla olevaa Stadin ikäohjelmaa.

SKP:n ja Helsinki-listojen valtuustoryhmä

Yrjö Hakanen"

Esittelijä

virastopäällikkö
Hannu Juvonen

Lisätiedot

Juha Jolkkonen, osastopäällikkö, puhelin: 310 52482
juha.jolkkonen(a)hel.fi
Helena Soini, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46933
helena.soini(a)hel.fi